

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 16 50
F: 01 478 16 50
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

URAD PREDSEDNIKA REPUBLIKE
DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
USTAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA
FISKALNI SVET
SODNI SVET
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
DRŽAVNO ODVETNIŠTVO

OBČINE
ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE
SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE
ZDRUŽENJE MESTNIH OBČIN SLOVENIJE

MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTE

Številka: 0100-222/2020/6

Datum: 17. 7. 2020

Zadeva: **Zakon o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 – pojasnila v zvezi nadomestilom plače za delavce zaradi odrejene karantene in v primeru čakanja na delo in obvestilo o podaljšanju roka za vlaganje zahtevkov za izplačilo sredstev za izplačilo dodatkov**

Spoštovani,

sprejeti četrti sveženj ukrepov z Zakonom o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 (Uradni list RS, št. 98/20, v nadaljevanju: ZIUPODV), ki je pričel veljati s 11. 7. 2020 in ki določačasne ukrepe za pripravo na drugi val COVID-19 na področju dela in delovnih razmerij, štipendij, zdravstva in socialno varstvenih zavodov, prinaša tudi ново ureditev

nadomestila plač delavcem zaradi odrejene karantene in za čas čakanja na delo. V tej zvezi vam v nadaljevanju podajamo pojasnila glede uporabe ustreznih šifer po Uredbi o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju¹ (v nadaljevanju: Uredba) in kako pravilno poročati v informacijski sistem za posredovanje in analizo podatkov o plačah, drugih izplačilih in številu zaposlenih v javnem sektorju (ISPAP) v posameznih primerih:

I. Karantena

1. Nadomestilo plače v primeru odrejene karantene

13. člen ZIUPDV določa, da so delavci, ki zaradi odrejene karantene v skladu z zakonom, ki ureja nalezljive bolezni, ne morejo opravljati dela, upravičeni do nadomestila plače. Karanteno skladno z zakonom, ki ureja nalezljive bolezni, odredi minister za zdravje.

V 15. členu ZIUPDV so določene pravice in obveznosti delavcev v primeru odrejene karantene in višina nadomestila, ki je odvisna od vzroka za izdajo odločbe o karanteni. Ključno je praviloma tudi, da navedene določbe 15. člena ZIUPDV pridejo v poštev šele v primeru, da delodajalec v primeru odrejene karantene zaposlenim, ne more organizirati dela na domu (drugačna ureditev je določena v petem odstavku 15. člena ZIUPDV). Če je zaposlenemu odrejena karantena, prejema nadomestilo plače za obdobje, za katero je bila odrejena karantena (14. člen ZIUPDV).

Kot navedeno, so v 15. členu ZIUPDV določene pravice in obveznosti delavcev v primeru odrejene karantene in višina nadomestila, ki je odvisna od vzroka za izdajo odločbe o karanteni, in sicer:

a) v primeru prehoda meje (prvi odstavek 15. člena ZIUPDV):

Delavec, ki se odpravi v državo, ki je na zelenem ali rumenem seznamu, in mu je ob prehodu meje v Republiki Sloveniji odrejena karantena, in zaradi tega ne more opravljati dela v skladu s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, delodajalec pa zanj ne more organizirati dela na domu, ima pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga.

Zakon o delovnih razmerjih² (v nadaljevanju: ZDR-1) za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga določa pravico do nadomestila plače v višini 80% osnove (138. člen ZDR-1). Osnova je določena v sedmem odstavku 137. člena ZDR-1, skladno s katerim pripada delavcu nadomestilo plače v višini povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev oziroma iz obdobja dela v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti. Če delavec v obdobju zaposlitve v zadnjih treh mesecih ni delal in je za ves čas prejemal nadomestilo plače, je osnova za nadomestilo enaka osnovi za nadomestilo plače v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti. Če delavec v celotnem obdobju zadnjih treh mesecev ni prejel niti ene mesečne plače, mu pripada nadomestilo plače v višini osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi. Višina nadomestila plače ne sme presegati višine plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal. **Pri izplačilu nadomestila plače se uporabi šifra G083 pri kateri se pri izračunu nadomestila upoštevata nova osnova in višina nadomestila (80%).**

b) v primeru odrejene karantene zaradi stika z okuženo osebo (drugi odstavek 15. člena ZIUPDV):

Delavec, ki mu je bila odrejena karantena zaradi stika z okuženo osebo in zaradi tega ne more opravljati dela v skladu s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, delodajalec pa zanj ne more

¹ Uradni list RS, št. 14/09, 23/09, 48/09, 113/09, 25/10, 67/10, 105/10, 45/12, 24/13, 51/13, 12/14, 24/14, 52/14, 59/14, 24/15, 3/16, 70/16, 14/17, 68/17, 6/19, 51/19, 59/19 in 78/19

² Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19

organizirati dela na domu, pri čemer do stika ni prišlo med opravljanjem dela za delodajalca, ima pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga.

Pri izplačilu nadomestila plače se uporabi šifra G083 pri kateri se pri izračunu nadomestila upoštevata nova osnova in višina nadomestila (80%).

(glej pojasnilo k točki a).

c) v primeru odrejene karantene zaradi stika z okuženo osebo v okviru opravljanja dela za delodajalca, ki mu je bila zaradi tega odrejena karantena (tretji odstavek 15. člena ZIUPDV):

Delavec, ki mu je bila odrejena karantena zaradi stika z okuženo osebo v okviru opravljanja dela za delodajalca in mu je bila zaradi tega odrejena karantena, zaradi česar ne more opravljati dela v skladu s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, delodajalec pa zanj ne more organizirati dela na domu, ima pravico do nadomestila plače, ki bi jo prejel, če bi delal.

Pri izplačilu nadomestila plače se uporabi šifra G080 iz Uredbe, pri kateri se kot osnova za izračun nadomestila upošteva plača, ki bi jo javni uslužbenec prejel, če bi delal (Z120) v višini 100% osnove.

d) v primeru odrejene karantene javnemu uslužbencu zaradi izvajanja nalog delodajalca v tujini ali odrejene karantene zaradi napotitve ali premestitve javnega uslužbenca na delo v tujino (četrti odstavek 15. člena ZIUPDV):

Javni uslužbenec, ki mu je bila odrejena karantena zaradi izvajanja nalog delodajalca v tujini ali mu je bila odrejena karantena zaradi napotitve ali premestitve javnega uslužbenca na delo v tujino, zaradi česar ne more opravljati dela v skladu s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, delodajalec pa zanj ne more organizirati dela na domu, ima pravico do nadomestila plače, ki bi jo prejel, če bi delal.

Uporabi se šifra G080 iz Uredbe, pri kateri se kot osnova za izračun nadomestila upošteva plača, ki bi jo javni uslužbenec prejel, če bi delal (Z120) v višini 100% osnove.

e) v primeru odrejene karantene zaradi odhoda v državo, ki je na rdečem seznamu (peti odstavek 15. člena ZIUPDV):

Delavec, ki mu je bila odrejena karantena zaradi odhoda v državo, ki je na rdečem seznamu, ni upravičen do nadomestila plače v času odrejene karantene, razen v primeru odhoda zaradi naslednjih osebnih okoliščin:

- smrti zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali smrti otroka, posvojenca ali otroka zakonca ali zunajzakonskega partnerja,
- smrti staršev (oče, mati, zakonec ali zunajzakonski partner starša, posvojitelj),
- rojstva otroka.

Delavec je v tem primeru upravičen do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer višje sile. Delavec mora delodajalcu najpozneje en dan pred odhodom predložiti pisno izjavo, iz katere izhaja, da odhaja v državo na rdečem seznamu zaradi predhodno naštetih osebnih okoliščin.

Pri izplačilu tega nadomestila plače se uporabi šifra G083 iz Uredbe, pri kateri se za izračun nadomestila upoštevata osnova in višina, kot jo določa ZDR-1, in sicer šesti odstavek 137. člena ZDR-1 določa, da če delavec ne more opravljati dela zaradi višje sile, je upravičen do polovice plačila (50%), do katerega bi bil sicer upravičen, če bi delal, vendar ne manj kot 70 odstotkov minimalne plače.

2. Obveščanje delodajalca

Določena je tudi obveznost delavca, ki mu je bila odrejena karantena, da mora **najpozneje v treh delovnih dneh** od odreditve karantene obvestiti delodajalca, da mu je bila odrejena karantena, in o razlogih, iz katerih mu je bila odrejena karantena. Delavec, ki mu je bila odrejena karantena, mora najpozneje v treh delovnih dneh od prejema odločbe o odreditvi karantene to tudi posredovati delodajalcu. V 15. členu je določeno tudi, da mora biti razlog za odreditev karantene razviden iz odločbe o odreditvi karantene.

3. Delavci s pravicami iz socialnih zavarovanj

Opozarjamo še na 16. člen ZIUPDV, ki ureja **položaj delavcev s pravicami iz socialnih zavarovanj**, in sicer:

a) če je **delavec ob odrejeni karanteni upravičen do odsotnosti z dela ali med odrejeno karanteno** pridobi pravico do odsotnosti z dela na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu ali druge upravičene odsotnosti, ter do ustreznega nadomestila plače ali plačila prispevkov, se nadomestilo plače iz prejšnjega člena v tem času ne izplačuje.

b) če pa je **delavec ob odrejeni karanteni ali med trajanjem odrejene karantene uveljavil oziroma je upravičen do dela s krajšim delovnim časom in prejema delno nadomestilo na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali je upravičen do dela s krajšim delovnim časom na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu**, se nadomestilo plače iz 15. člena ZIUPDV v tem času izplačuje v sorazmernem delu, delavec pa zadrži pravico do prejemkov oziroma plačila prispevkov iz socialnih zavarovanj po navedenih predpisih, kot da bi delal.

4. Povračilo izplačanih nadomestil

Drugi odstavek 13. člena ZIUPDV določa, da pravico do povračila izplačanih nadomestil plače delavcem, ki zaradi odrejene karantene ne morejo opravljati dela, lahko uveljavlja delodajalec v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, če izjavi, da ne more organizirati dela na domu za delavce, ki jim je bila odrejena karantena. Skladno z 21. členom ZIUPDV se namreč sredstva za povračilo nadomestil plače zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

Podrobnejše določbe o postopku in načinu povračila izplačanih nadomestil delodajalcu so vsebovane v 17. do 20. členu ZIUPDV. Delodajalci pa lahko povračilo nadomestila plače za te primere uveljavljajo najdlje do 30. septembra 2020.

Dodajamo še, da se navedena nadomestila lahko obračunavajo skladno z določbami ZIUPDV od uveljavitve zakona, torej od 11. 7. 2020 dalje.

II. Čakanje na delo

1. Povračilo nadomestila plače v primeru čakanja na delo

ZIUPDV v 2. členu določa upravičene delodajalce, ki lahko uveljavljajo delno povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo, in sicer imajo to pravico vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, ki začasno ne more zagotavljati dela zaradi posledic epidemije, razen:

- neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70%,
- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti, in ima več kot deset zaposlenih na dan 13. marca 2020,

- tuja diplomatska predstavništva in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništva mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencije Evropske unije v Republiki Sloveniji.

Upoštevaje navedeno torej neposredni ali posredni uporabniki državnega oziroma občinskih proračunov ne morejo uveljavljati povračila sredstev za nadomestila, če je bil njihov delež prihodkov iz javnih virov v letu 2019 višji od 70 odstotkov.

Do ukrepa so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10% glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10% glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 niso poslovali, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10% glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 12. marca 2020. Če določeni pogoji ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bodo doseženi, upravičenec vrne prejeta sredstva na podlagi ukrepa.

Določbe 2. do 12. člena ZIUPDV, ki urejajo povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo, se uporabljajo od 1. julija 2020. Delodajalec lahko na tej podlagi napoti delavca na čakanje na delo najdlje do 31. julija 2020. Navedeno pomeni, da je ukrep delnega povračila nadomestil mogoče uveljaviti v mesecu juliju, vlada pa lahko ta ukrep podaljša največ dvakrat za obdobje enega meseca, vendar ne dlje kot do 30. septembra 2020 (3. člen v povezavi s 50. členom ZIUPDV). Če je delodajalec napotil delavce na začasno čakanje na delo pred uveljavitvijo tega zakona za obdobje od 1. julija 2020 dalje, lahko vloži vlogo za povračilo izplačanih nadomestil v osmih dneh od uveljavitve zakona, torej do 19. 7. 2020.

Delodajalec, ki je neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine in katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 nižji od 70%, je upravičen do povračila nadomestila plače v deležu, ki je enak deležu njegovih prihodkov iz nejavnih virov (tretji odstavek 7. člena ZIUPDV)

Postopek in način uveljavljanja povračila nadomestil je podrobneje urejen v 8. členu ZIUPDV.

2. Nadomestilo plače v času čakanja na delo

ZIUPDV v tretjem odstavku 5. člena določa, da ne glede na zakon, ki ureja delovna razmerja, za čas trajanja začasnih ukrepov iz tega zakona velja za vse delavce, ki delajo pri delodajalcih iz 2. člena tega zakona, višina nadomestila plače, določena s prvim in drugim odstavkom tega člena, če ta zakon ne določa drugače.

Navedeno pomeni, da za zaposlene pri neposrednih ali posrednih uporabnikih proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 nižji od 70%, velja da imajo v času začasnega čakanja na delo pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga. Prav tako za njih velja, da nadomestilo plače v času čakanja na delo ne sme biti nižje od minimalne plače v Republiki Sloveniji.

ZDR-1 za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga določa pravico do nadomestila plače **v višini 80% osnove** (138. člen ZDR-1). Osnova je določena v sedmem odstavku 137. člena ZDR-1, skladno s katerim pripada delavcu nadomestilo plače v višini povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev oziroma iz obdobja dela v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti. Če delavec v obdobju zaposlitve v zadnjih treh mesecih ni delal in je za ves čas prejemal nadomestilo plače, je osnova za nadomestilo enaka osnovi za nadomestilo plače v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti. Če delavec v celotnem obdobju zadnjih treh mesecev ni prejel niti ene mesečne plače, mu pripada nadomestilo plače v višini osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi. Višina nadomestila

plače ne sme presegati višine plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal. **Pri izplačilu nadomestila plače se uporabi šifra G088.**

3. Delavci s pravicami iz socialnih zavarovanj

ZIUPDV ureja tudi položaj delavcev s pravicami iz socialnih zavarovanj (6. člen ZIUPDV), in sicer:

a) če je **delavec ob napotitvi na začasno čakanje na delo upravičen do odsotnosti z dela ali med trajanjem začasnega čakanja na delo pridobi pravico** do odsotnosti z dela na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju, starševskem varstvu ali druge upravičene odsotnosti ter do ustreznega nadomestila plače ali plačila prispevkov, se nadomestilo plače iz prejšnjega člena v tem času ne izplačuje.

b) če je **delavec ob napotitvi na začasno čakanje na delo ali med trajanjem začasnega čakanja na delo upravičen do dela s krajšim delovnim časom in prejema delno nadomestilo na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali je upravičen do dela s krajšim delovnim časom na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu**, se nadomestilo plače iz prejšnjega člena v tem času izplačuje v sorazmernem delu, delavec pa zadrži pravico do prejemkov oziroma plačila prispevkov iz socialnih zavarovanj po teh predpisih, kot da bi delal.

Glede podrobnejših navodil v zvezi s povračilom nadomestil delodajalcem, vas napotujemo na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in na Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, ki je skladno z določbami ZIUPDV pristojen za sprejem vlog delodajalcev.

III. Podaljšan rok za vlaganje zahtevkov za izplačilo dodatkov

Obveščamo vas tudi, da je bil z 38. členom ZIUPDV podaljšan rok za vlaganje zahtevkov za izplačilo sredstev za izplačilo dodatka za delo v rizičnih razmerah po 11. točki 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18) in dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije po 71. členu ZIUZEOP, in sicer je v drugem odstavku 38. člena ZIUPDV določeno, da ne glede na določbo 78. člena ZIUOOPE upravičenci zahtevke vložijo najpozneje do 31. avgusta 2020.

Ministrstva prosimo, da z vsebino tega pojasnita seznanijo proračunske uporabnike iz svoje pristojnosti.

Hvala že vnaprej in prijazen pozdrav,

Boštjan Koritnik
minister

Poslano:

- naslovníkom po elektronski pošti